

Criteria voor duurzaam inkopen van Waterbouwkundige Constructies

Versie: 1.6

Datum: oktober 2011

Overzicht van criteria

De criteria hebben zowel betrekking op nieuwe aanleg en reconstructie als beheer en onderhoud bij bestaande waterbouwkundige constructies. In de tabel is onderscheid gemaakt in de verschillende contractvormen, zoals alleen ontwerp, ontwerp en realisatie ('design and construct') en alleen realisatie.

Tabel 3.1 Overzicht van criteria voor waterbouwkundige constructies

Toepassingsgebied Criterium	Ontwerp (design)	Realisatie (construct)	Ontwerp & realisatie (design and construct)	Beheer & onderhoud (maintain)	Sloop/Verwij- dering
Minimumeisen Waterbouwkundige constructies					
Duurzaam ontwerp houten constructie	X	-	X	-	-
Duurzaam ontwerp stalen constructie	X	-	X	-	-
Duurzaam hout	X	X	X	X	-
Verwerken/afvoeren vrijkomende stoffen	-	X	X	X	X
Gunningscriteria					
Duurzaam materiaalgebruik	O	O	O	O	O
Gesloten grondbalans	O	O	O	O	O
Contractbepalingen					
Beheer- en onderhoudsplan	-	X	X	X	-
Overige productgroepen					
Conserveringswerken	O	O	O	O	-

X = opnemen in deze fase

- = niet opnemen in deze fase

O = optioneel

Bij het 'inkopen' van waterbouwkundige constructies is het doorgaans niet mogelijk te volstaan met het opnemen van alleen de criteria voor Waterbouwkundige Constructies. Over het algemeen zal ook sprake zijn van het gelijktijdig verrichten van grondwerken, aanleggen van leidingen en de inkoop van elektriciteit. De criteria voor deze productgroepen zijn te vinden op de website: www.agentschapnl.nl/duurzaaminkopen/criteria.

NB De minimumeisen van de productgroepen binnen de GWW zijn omgezet in de RAW systematiek.

3.2.1 Kwalificatie van leveranciers

Voor deze specifieke productgroep zijn geen criteria geformuleerd voor de kwalificatie van leveranciers.

3.2.2 Programma van eisen

De toepassing van onderstaande criteria sluit het gebruik van geen enkel materiaal uit. Indien echter de materialen hout en/of metaal worden toegepast, zijn minimumeisen 1, 2 en/of 3 van toepassing.

Minimumeisen

Minimumeis nr. 1	<p><i>(Bij het ontwerp van constructies met hout die worden blootgesteld aan weer en wind)</i></p> <p>Duurzaam ontwerp houten constructie</p> <p>De constructie is zo ontworpen dat er geen (hemel)water kan blijven staan en/of geen capillair vocht in kan trekken.</p>
Toelichting voor inkoper	<p>Deze minimumeis is alleen te gebruiken voor eenvoudige ontwerp opdrachten. Als de opdracht over complexere constructiewerken gaat, zal een gunningscriterium uitkomst kunnen bieden. Hierbij wordt bijvoorbeeld het aantal punten gewogen waar nog (hemel)water kan blijven staan.</p> <p>Bovenbeschreven beginsel staat o.a. weergegeven in het CUR-rapport 213 'Hout in de GWW-sector duurzaam detailleren'. Dit rapport is te bestellen via de website: www.cur.nl. Door goed te detailleren en met de geschikte houtsoorten kunnen constructies gemaakt worden met een hoge levensduur. In het rapport worden algemene regels gegeven voor het goed detailleren.</p> <p>Een nadere bepaling van het beginsel kan zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kopsen vlakken van hout zijn afgeschermd van vocht. - Bij de toepassing van een houten vlak tegen een ander vlak wordt een afstand tussen deze vlakken aangehouden van minimaal 8 mm (met uitzondering van gevingerlast hout). <p>Voor meer informatie over toe te passen houtsoorten en detaillering van houten constructies, zie ook http://www.houtdatabase.nl/</p>

<p>Minimumeis nr. 2</p>	<p><i>(Bij het ontwerp en detailontwerp van de staalconstructie)</i></p> <p>Duurzaam ontwerp staalconstructie</p> <p>Het ontwerp en de ontwerpdetaillering voldoen aan de volgende duurzaamheidsprincipes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De staalconstructie is zo ontworpen dat er geen(hemel)water in kan blijven staan en vuil zich kan ophopen • In de staalconstructie zijn scherpe randen afgerond.
<p>Toelichting voor inkoper</p>	<p>Deze minimumeis is alleen te gebruiken voor eenvoudige ontwerp opdrachten. Als de opdracht over complexere constructiewerken gaat, zal een gunningscriterium uitkomst kunnen bieden. Hierbij wordt bijvoorbeeld het aantal punten gewogen waar nog (hemel)water en vuil kan blijven staan.</p> <p>De in dit criterium genoemde principes zijn beschreven in de NEN-EN-ISO 12944-3 (1998) Verven en vernissen – Bescherming van staalconstructies tegen corrosie door middel van verfsystemen - Deel 3: Ontwerpcriteria (NEN, 1998).</p>

<p>Minimumeis Nr. 3</p>	<p><i>(Bij ontwerp, realisatie, ontwerp & realisatie, beheer & onderhoud)</i></p> <p>Duurzaam hout</p> <p>Te leveren hout of hout verwerkt in te leveren (hout)producten, voor zover die dienen ten behoeve van de realisatie van het werk en deze in het werk achterblijven, dient aantoonbaar duurzaam geproduceerd te zijn.</p> <p>Onder aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout wordt verstaan: hout dat voldoet aan de Dutch Procurement Criteria for Timber ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen, volgens de bijbehorende beoordelingsmethode, zoals op 24 juli 2008 vastgesteld door de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. De criteria zijn te vinden op www.tpac.smk.nl, onder "Documents".</p>
<p>Toelichting voor inkoper</p>	<p>Juridische kanttekeningen bij het gebruik van deze eis vindt u in hoofdstuk 2.</p> <p>Verificatie:</p> <p>Opvragen van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een verklaring waarin wordt aangegeven onder welk certificatiesysteem het hout wordt geleverd en waaruit blijkt dat aan deze minimumeis wordt voldaan. Indien het hout geleverd wordt onder een certificatiesysteem dat is goedgekeurd door TPAC wordt in ieder geval aan deze minimumeis voldaan. Een overzicht van goedgekeurde systemen vindt u op www.tpac.smk.nl of www.inkoopduurzaamhout.nl. <p>Als hulpmiddel bij het leveren van bewijs voor certificatiesystemen die nog niet getoetst zijn door TPAC kan de inschrijver gebruik maken van de volgende onderling samenhangende documenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Dutch Framework for Evaluating Evidence of compliance; -Annex 1: Category A Evidence; -Application form for system managers;

	<p>-Assessment matrix for system managers.</p> <p>Deze documenten zijn te vinden op www.inkoopduurzaamhout.nl en op www.tpac.smk.nl</p> <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> • ander bewijs, voorzien van uitgebreide gedocumenteerde en op authenticiteit verifieerbare informatie, waaruit blijkt dat het te gebruiken hout aantoonbaar duurzaam is geproduceerd in hiervoor bedoelde zin. Als hulpmiddel bij het leveren van het bewijs kan de inschrijver gebruik maken van de volgende onderling samenhangende documenten: <ul style="list-style-type: none"> -Dutch Framework for Evaluating Evidence of compliance; -Annex 2: Category B Evidence; -Appendix 1: Checklist Supply Chain; -Appendix 2: Checklist Legality; -Appendix 3: Checklist SFM with Guidance; -Guidance appendix 1: Checklist Supply Chain; -Guidance appendix 2: Checklist Legality. <p>Deze documenten zijn te vinden op www.inkoopduurzaamhout.nl en www.tpac.smk.nl</p> <p>Ter ondersteuning van overheidsinkopers en leveranciers heeft de Timber Procurement Assessment Committee (TPAC), een onafhankelijk commissie van experts, vastgesteld welke certificatiesystemen in ieder geval aan TPAS voldoen. De groeiende lijst met goedgekeurde certificatiesystemen is te vinden op www.tpac.smk.nl.</p> <p>Andere door de inschrijver aangeboden "gelijkwaardige" vormen van bewijs moeten ook in overweging worden genomen. De inkoper kan desgewenst dit andere bewijs voorleggen aan de TPAC.</p>
--	---

<p>Minimumeis nr. 4</p>	<p><i>(Bij realisatie, ontwerp & realisatie, beheer & onderhoud en verwijdering)</i></p> <p>Verwerken/afvoeren van vrijkomende stoffen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Indien steenachtige afvalstoffen worden gebroken dan moet het breken conform BRL 2506 plaatsvinden. 2. Teerhoudend asfalt(granulaat) moet worden afgevoerd naar een op basis van de Wet Milieubeheer vergunde be- en verwerkingsinrichting in Nederland voor de thermische reiniging van het teerhoudend materiaal. 3. <i>(In het geval van een tijdelijke inrichting, die niet onder de Wet milieubeheer en het Activiteitenbesluit valt)</i> <p>Op de locatie van uitvoering moeten voorzieningen zijn getroffen om verschillende soorten afvalstoffen ten gevolge van de werkzaamheden gescheiden op te slaan dan wel gescheiden af te voeren. Ook voor het gescheiden opslaan van vrijkomende secundaire grondstoffen moeten op de locatie van uitvoering voorzieningen worden getroffen.</p>
<p>Toelichting</p>	<p><i>Toelichting bij punt 2 van dit criterium</i></p>

voor inkoper	<p>De inkoper wordt geadviseerd om de CROW-publicatie 210 'Richtlijn omgaan met vrijkomend asfalt – Aandacht voor de teerproblematiek' te hanteren.</p> <p><i>Toelichting bij punt 3 van dit criterium</i></p> <p>Het deel van de eis inzake scheiden van afvalstoffen is weliswaar al een uit de Wet milieubeheer voortvloeiende wettelijke plicht voor de meeste inrichtingen, maar omdat tijdelijke inrichtingen daar niet onder vallen wordt deze eis hier toch expliciet gesteld.</p> <p>Verificatie t.a.v. aspect 1: Indien de inschrijver of onderaannemer aan wie u voornemens bent te gunnen beschikt over een KOMO productcertificaat 'BRL 2506 beton en/of menggranulaat' op naam van de inschrijver of onderaannemer, wordt voldaan aan deze eis.</p> <p>Controle van het certificaat kan via www.bouwkwaliteit.nl.</p>
--------------	---

3.2.3 Gunningscriteria

Gunningscriteria

Gunningscriterium nr. 1	<p><i>(Bij ontwerp, realisatie, ontwerp & realisatie, beheer & onderhoud en verwijdering)</i></p> <p>Duurzaam materiaalgebruik</p> <p>Naarmate de milieubelasting - berekend met een milieugerichte levenscyclusanalyse - lager is dan [XX], wordt de inschrijving hoger gewaardeerd. De LCA-analyse dient uitgevoerd te zijn conform NEN 8006 en de geharmoniseerde methode voor de bepaling van de milieubelasting.</p>
Toelichting voor inkoper	<p>Het LCA-instrument voor de GWW, DuboCalc, komt naar verwachting in de loop van 2009 beschikbaar.</p> <p>Bij het hanteren van de LCA-methode is het noodzakelijk dat de aanbestedende dienst een referentie meegeeft.</p>

Gunningscriterium nr. 2	<p><i>(Bij ontwerp, realisatie, ontwerp & realisatie, beheer & onderhoud en verwijdering)</i></p> <p>Grondbalans</p> <p>Naarmate over de grenzen van een werk minder aan- en of afvoer plaatsvindt van grond, dat geschikt is als secundaire bouwstof, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd.</p> <p>Dit criterium wordt als volgt gewaardeerd:</p> <p>Naar mate een hoger aandeel grond vrijkomend uit het werk binnen het werk (evt. in uitwisseling met naburige werken) wordt ingezet (in volumepercentage/m³ danwel massapercentage/ton) wordt de aanbidding hoger gewaardeerd.</p>
Toelichting voor inkoper	<p>Bij de gunning kan een volledig gesloten grondbalans (vrijkomende grond dat geschikt is als secundaire bouwstof, wordt volledig opnieuw ingezet) bijvoorbeeld hoger worden gewaardeerd dan een inschrijving die niet een volledige grondbalans heeft.</p>

	<p>De inkoper bepaalt afhankelijk van de aard van het werk de te hanteren eenheid m3 of ton.</p> <p>De inkoper moet vooraf bepalen met welke naburige werken uitwisseling plaats kan vinden.</p> <p>Verificatie: de inschrijver(s) aan wie u voornemens bent te gunnen kunt u vragen om een beschrijving van het grondstromenplan.</p>
--	--

3.2.4 Contract

Contractbepalingen

<p>Contractbepaling nr. 1</p>	<p><i>(Bij realisatie, ontwerp & realisatie, beheer & onderhoud)</i></p> <p>Beheer- en onderhoudsplan</p> <p>Bij de oplevering van de waterbouwkundige constructie wordt een beheer- en onderhoudsplan geleverd, waarin de onderhoudsmaatregelen zijn beschreven die vereist zijn voor de instandhouding van de waterbouwkundige constructie. Het plan beschrijft de wijze van beheer en onderhoud, nodig om de duurzame aspecten van de waterbouwkundige constructie in stand te houden.</p> <p>Het plan bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beschrijving van de in acht te nemen beheermaatregelen met inspectie-intervallen voor een periode van XX jaar, met bijbehorende instructies (ten minste beschrijving inspectiepunten, methodes, inschatting aantal metingen); • Beschrijving van de in acht te nemen onderhoudsintervallen voor een periode van XX jaar, met bijbehorende instructies (ten minste beschrijving onderhoudswerkzaamheden en beschrijving benodigde materialen en inschatting aantal metingen en eventuele relatie met andere werkzaamheden waarvoor bijvoorbeeld grondverzet gewenst is).
<p>Toelichting voor inkoper</p>	<p>De duurzame aspecten van de waterbouwkundige constructie kunnen betrekking hebben op bijvoorbeeld het onderhoud en beheer van bepaalde materialen en installaties. Zo vereist een waterbouwkundige constructie van een bepaald onderhoudsarm materiaal een aangepast onderhoudsregime.</p> <p>Als een zodanige verandering plaats vindt dat een nieuw beheer- en onderhoudsplan nodig is moeten hiervoor aparte afspraken met de inschrijver worden gemaakt. Bepalingen hiervoor kunnen ook in het contract worden vastgelegd.</p>

<p>Contractbepaling nr. 2</p>	<p>Sociale aspecten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de bevordering van internationale arbeidsnormen en mensenrechten in de internationale productieketen zijn sociale voorwaarden opgesteld bedoeld voor toepassing bij aanbestedingen boven de Europese drempelwaarden. Zie de website van PIANOo over sociale voorwaarden. • Voor de bevordering van de arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (Social Return) zijn handvatten
-------------------------------	---

	opgesteld. Zie de website van PIANOo over Social Return.
Toelichting voor inkoper	Duurzaamheid kent naast milieu ook een sociale invalshoek. Voor Duurzaam Inkopen is het sociale aspect uitgewerkt in enkele generieke instrumenten en daarom niet in dit productgroepspecifieke document opgenomen. De afspraken over toepassing van deze instrumenten verschillen per overheidssector.